

τινές, μηδέποτε δυνάμενοι νὰ τὸν ὑπηρετήσωσι· θέλει ἀνακαλύπτειν εἰς ὅσους ἀγαπᾷ ιδιότητας, αἵτινες πραγματικῶς τοὺς ἐλλείπουσι· καὶ εἰς ἐκείνους, ἀφ' ὧν λαμβάνει ἡδονήν, θέλει προσπαθεῖ καὶ αὐτὸς νὰ μεταδίδῃ. Τοιοῦτοτρόπως θέλουν ὑπερισχύειν ἐνίοτε συστάσεις ἀργυρώνητοι, ἢ, τὸ χειρότερον, διὰ τῆς κολακείας καὶ δουλοπρεπείας προμηθευθεῖσαι.

Ὁ πολλὰ ἔχων νὰ πράττῃ εἶναι δύσκολον νὰ πράττῃ ὀρθῶς τὰ πάντα, καὶ τοῦ μὴ ὀρθοῦ ἀνάγκη νὰ ὑποφέρῃ τὰς συνεπειάς. Ἐτι δὲ, καὶ ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ πράττῃ πάντοτε τὸ ὀρθόν, ἐπειδὴ ὅμως τοσοῦτοι κρίνουσι τὴν διαγωγὴν αὐτοῦ, οἱ κακοὶ θέλουσι μέμφεσθαι καὶ κωλύειν αὐτὸν ἐκ δυσμενείας, καὶ οἱ ἀγαθοὶ, ἐνίοτε, ἐκ πλάνης.

Αἱ ὕψισται ἄρα θέσεις δὲν εἶναι τὰ οἰκητήρια τῆς εὐδαιμονίας, ἥτις ἀσμένως ἤθελον πιστεύσειν ὅτι ἐκ θρόνων καὶ παλατίων κατέφυγεν εἰς τὰς ἑδρας τοῦ ταπεινοῦ βίου καὶ τῆς εἰρηνικῆς ἀφανείας. Ἐπειδὴ τί ἐμπορεῖ νὰ κωλύσῃ τὴν εὐχαρίστησιν, ἢ νὰ διακόψῃ τὰς ἐλπίδας ἐκείνου, ὅστις ἔχει ἱκανότητα ἀναλογον τοῦ ἐπιτηδεύματός του, ὅστις βλέπει ἰδίους ὀφθαλμοῖς ὅλην τὴν περιφέρειαν τῆς ἐπιβρόχης του, ὅστις ἐκλέγει διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ γνώσεως ἅπαντας ὅσους ἐμπιστεύεται, καὶ ὃν οὐδεὶς παρακινεῖται ὑπὸ τοῦ φόβου ἢ τῆς ἐλπίδος ν' ἀπατήσῃ; Βέβαια δὲν ἔχει ἄλλο τι νὰ πράττῃ εἰμὴ ν' ἀγαπᾷ καὶ ν' ἀγαπᾶται, νὰ ζῇ ἐνάρετος καὶ εὐδαίμων.

Ἐὰν ἡ ἐντελής ἀγαθότης ἤθελεν ἐπιφέρει τὴν ἐντελῆ εὐδαιμονίαν, εἶπεν ἡ βασιλόπαις, τοῦτο εἰς τὸν παρόντα κόσμον δὲν δύναται ποτε νὰ γνωρισθῇ· διότι οὐδεὶς ἔχει τελείαν ἀγαθότητα. Ἀλλὰ τοῦλάχιστον βέβαιον εἶναι, ὅτι δὲν εὐρίσκομεν πάντοτε τὴν φαινομένην εὐδαιμονίαν κατ' ἀναλογίαν τῆς φαινομένης ἀρετῆς. Εἰς ὅλα τὰ φυσικὰ, καὶ σχεδὸν εἰς ὅλα τὰ ἠθικὰ δεινὰ, ὑπόκεινται ἐξίσου οἱ κακοὶ καὶ οἱ καλοὶ· συγγέονται εἰς τὴν ἐκ τοῦ λιμοῦ ταλαιπωρίαν, καὶ δὲν διακρίνονται πολὺ εἰς τὴν λύσσαν τῶν πατριῶν· καταποντίζονται ὁμοῦ εἰς τὴν τρικυμίαν, καὶ ἀποδιώκονται ὁμοῦ τῆς πατρίδος των ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν. Ἡ ἀρετὴ δὲν δύναται νὰ χορηγήσῃ εἰμὴ ἀταραξίαν τῆς συνειδήσεως, καὶ σταθερὰν ἐλπίδα εὐδαιμονοσετέρας καταστάσεως· αὕτη ἐνισχύει μὲν ἡμᾶς νὰ ὑποφέρωμεν τὰς συμφοράς μεθ' ὑπομονῆς· ἀλλ' ἐνθυμοῦ ὅτι ἡ ὑπομονὴ προϋποθέτει ὁδύνην.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΙΔΗ ΦΙΛΟΜΑΘΕΙΑΣ.

Ἡ ἘΠΙΘΥΜΙΑ τοῦ γινώσκειν εἶναι φυσικὴ εἰς τὸν ἀνθρώπινον νοῦν· καὶ οὐδὲν ἄλλο ἀποδεικνύει τοσοῦτον τὴν ἀληθῆ ποιότητα καὶ διάθεσιν αὐτοῦ, ὅσον τὸ εἶδος τῆς φιλομαθείας του.

Ἐκ τούτου βλέπομεν ὅτι οἱ ταπεινοὶ καὶ μικροὶ νόες ἡδύνονται μᾶλλον μὲ τὴν γνῶσιν τῶν μικρῶν πραγμάτων, ὥς τὰ παιδία. Ὁ ὀνηρὸς νοῦς εὐχαριστεῖται μὲ τὸ χρησιμεῖον μόνον εἰς διασκέδασιν ἢ τέρψιν τῆς φαντασίας. Ὁ περίεργος νοῦς ἀγαπᾷ μᾶλλον τὰ πράγματα· ὁ φρόνιμος καὶ διαπεραστικός τὴν ἀπόδειξιν καὶ μαθηματικὴν ἐπιστήμην· ὁ κοσμικὸς νοῦς δὲν ἐπιθυμεῖ ἄλλην γνῶσιν εἰμὴ τὴν ἐγκόσμιον· ἀλλ' ὁ σώφρων καὶ εὐσεβὴς προτιμᾷ τὴν γνῶσιν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ψυχῆς ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ νοῦς πάντοτε ὁρέγεται εἰδὸς τι γνώσεως, παρατηροῦντες ποῖον εἶναι αὐτὸ, ἐμποροῦμεν εὐκόλως νὰ ἀνακαλύψωμεν τὴν κυριωτέραν κλίσιν καὶ διάθεσιν του.

Ἡ ἐπιθυμία αὕτη τοῦ γινώσκειν, ὁμοία μὲ τὰς ἄλλας ἐμφύτους ιδιότητας, ἐνδέχεται νὰ μᾶς ἀποπλανήσῃ, ἐὰν δὲν διευθύνηται ὀρθῶς. Ὅταν ἀποτείνηται εἰς ἀπρεπῆ πράγματα, ἢ ἐκτελῆται κατὰ σφαλερὸν τρόπον, μεταβάλλεται εἰς ματαίαν καὶ ἀξιοκατηγόρητον περιέργειαν. Ἀξιοθρήνητον δὲ παράδειγμα τούτου ἔχομεν εἰς τὰς Γραφὰς τοὺς ἰδίους ἡμῶν προπάτορας, τὰ δυστυχῆ ἀποτελέσματα τοῦ ὁποίου εἶναι πασιδῆλα.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΑΥΤΟΥ.

ΣΥΜΦΕΡΕΙ ὁ διδάσκαλος νὰ χαίρῃ τὴν κοινὴν ὑπόληψιν τῶν δημοτῶν, καὶ ἰδίως ν' ἀγαπᾶται καὶ νὰ τιμᾶται ὑπὸ τῶν γονέων, οἵτινες στέλλουσι τοὺς παῖδας αὐτῶν εἰς τὸ σχολεῖόν του. Ἄλλως οἱ γονεῖς θέλουσι τοῦ ἀφαιρῆ τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν ἀγάπην τῶν μαθητῶν, καὶ οὕτω θέλουσι ματαιοῦνεν ὅσους κόπους καταβάλλει πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν των.

Ἀλλὰ, διὰ νὰ ἐλκύῃ τὴν εὐνοίαν τῶν γονέων, δὲν πρέπει νὰ κάμνῃ τυφλῶς ὅλα των τὰ θελήματα, διὰ φόβον μήπως προσκρούσῃ· οὔτε πάλιν νὰ ἐπιμένῃ μὲ πείσμα καὶ ὑπεροψίαν εἰς πάντα. Χρεωστὲ νὰ ἔχῃ ὡς ὅρον ἀπαρασαλεύτου διαγωγῆς τὰς διατάξεις καὶ τοὺς κανονισμοὺς, φερόμενος πρὸς πάντας ἐξ ἴσου. Ἐπειτα δὲ καὶ νὰ γνωρίζῃ ποῦ καὶ πότε πρέπει νὰ ἐπιμένῃ μετὰ σταθερότητος εἰς ἐκτέλεσιν τῶν διατεταγμένων· καὶ ποῦ καὶ πότε πρέπει νὰ ὑπενδίδῃ, ἢ καὶ νὰ χαρίζηται, ὅπου μάλιστα πρίκειται περὶ τῶν ἰδίων του κανονικῶν δικαιωμάτων· διότι, κάμνων μικρὰν θυσίαν τούτων χάριν τῶν πτωχῶν καὶ ἀπόρων, ὅχι μόνον πράσσει ἔργον φιλάνθρωπον, ἀλλὰ δεικνύει καὶ ὅτι ἄλλο συμφέρον δὲν ἔχει ἀνώτερον παρὰ τὸν κοινὸν φωτισμὸν καὶ τὴν ἐπίδοσιν ὅλων ἐπίσης τῶν μαθητῶν του.

Μετὰ μεγάλης προσοχῆς χρεωστὲ ν' ἀποφεύγῃ τὰ σκάνδαλα καὶ τὰς διενέξεις. Δὲν πρέπει νὰ τὸν μέλῃ τί γίνεται εἰς τὰς οἰκογενείας, ἢ τί εἶπεν ὁ δεῖνα ἢ ὁ δεῖνα περὶ τοῦ δεῖνος. Αὐτὸς χρεωστὲ νὰ μένῃ ἀδιάφορος εἰς τὰ

διατρέγοντα μεταξύ τῶν οἰκγενειῶν· καὶ οὔτε νὰ λαμβάνῃ ποτὲ μέρος εἰς τὰ πολιτικὰ πράγματα τοῦ δήμου, εἰς τὰς διαιρέσεις ἢ τὰς φατρίας τῶν πολιτῶν· διότι, ἂν φανῇ φίλος τοῦ ἑνὸς μέρους, θέλει ἔχειν ἀναντιρρήτως ἐχθροὺς τοὺς τοῦ ἄλλου, οἵτινες, ἅμα λάβωσιν ἰσχύν, θέλουν ζητήσῃ νὰ τὸν ἐκδικηθῶσι. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν τοιούτων χρεωστεῖ νὰ φέρηται πρὸς ὅλους φιλικῶς, καὶ περιοριζόμενος εἰς τὸ ἔργον τοῦ νὰ καταγίνηται εἰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ τὴν πρόοδον, ἐπιμελούμενος ὅλους ἐξ ἴσου χωρὶς καμμιᾶς διακρίσεως.

Εἰς τὰς μετὰ τῶν πολιτῶν συναναστροφάς του χρεωστεῖ νὰ φέρηται κατὰ τοὺς κανόνas τῆς χρηστοτηθείας καὶ τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ πεπολιτισμένου ἀνθρώπου. Δὲν πρέπει νὰ ἐμβαίνει εἰς λογομαχίας καὶ συζητήσεις πεισματώδεις. Αἱ κυριώτεραι συνομιλίας του ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρέπει νὰ περιστρέφονται εἰς τὰ τοῦ ἔργου του· νὰ συνδιαλέγηται περὶ τῆς προερχομένης ὠφελείας ἐκ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς· νὰ κάμνῃ προσεκτικούς τοὺς γονεῖς εἰς τὰ περὶ τῆς χρηστῆς ἀγωγῆς τῶν τέκνων των, καὶ νὰ δεικνύῃ τοὺς τρόπους, τοὺς ὁποίους καὶ αὐτοὶ μεταχειριζόμενοι δύνανται νὰ συμπράττωσι μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν.

Εἰς συμπόσια καὶ εἰς γάμους προσκαλούμενος χρεωστεῖ νὰ μὴ λησμονῇ ποτὲ τὸν διδασκαλικὸν χαρακτῆρά του. Αὐτὸς δὲν πρέπει νὰ φαίνεται ποτὲ ὁ ἀρχηγὸς ἢ προκαλεστὴς τῆς εὐθυμίας, οὐδὲ νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς πράξεις ἀπρεπεῖς ἢ εἰς λόγους ἀσέμνους, ἀλλ' οὐδὲ πάλιν νὰ μένῃ σκυθρωπὸς καὶ σοβαρὸς αὐτὸς μόνος ἐν τῷ μέσῳ τῶν εὐθυμούντων. Ἐμπορεῖ καὶ νὰ συμφάγῃ καὶ νὰ συμπῇ μετρίως, καὶ νὰ συνδιαλεχθῇ σεμνοπρεπῶς με τοὺς παρακαθημένους, χωρὶς νὰ πέσῃ εἰς λόγους ἢ εἰς πράξεις ἀσυμβιβάστους με τὸν χαρακτῆρά του, καὶ νὰ ἀποσυρθῇ δὲ ἐνωρὶς εἰς τὰ ἴδια. Δὲν εἶναι ἴδιον τῆς ὑπολήψεως διδασκάλου νὰ φαίνεται ποτε μεθύων, φλυαρῶν ἢ αἰσχρολογῶν, ἢ χαρτοπαίζων, ἢ συχναῖων εἰς καπηλεῖα καὶ καφενεῖα, ἢ εἰς ἄλλα τῆς ἀσωτείας καὶ φαυλοδιότητος καταγώγια.

Χρέος ἔχει νὰ ἐπισκέπτηται τοὺς ἀσθενούντας μαθητάς του, διότι ἔμπορεῖ νὰ δώσῃ, εἰς τὰ χωρία μάλιστα, καμμίαν συμβουλὴν ὠφελίμην εἰς τὴν ταχεῖαν τοῦ πάσχοντος ἀνάβρῃσιν. Με τοῦτο ὅμως δὲν θέλομεν νὰ εἰπώμεν, ὅτι πρέπει νὰ κάμνῃ καὶ τὸν ἱατρόν. Αὐτὸς ἔμπορεῖ νὰ γνωρίζῃ καλῆτερα ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς γονεῖς καὶ τὰ μέσα τὰ διαιτητικά, καὶ τὴν κατάστασιν εἰς ἣν εὐρίσκεται ὁ ἀσθενὴς, καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς τοῦ ἱατροῦ ἐπισκέψεως· εἰς ταῦτα ἔμπορουν νὰ ἦναι ἀναγκαῖαι καὶ ὠφελίμοι αἱ συμβουλαὶ του.

Ἀλλὰ τὰς ἐπισκέψεις ταύτας ἢ τὰς περιποιήσεις του δὲν πρέπει νὰ κάμνῃ εἰς τῶν πλουσίων καὶ δυνατῶν τὰ τέκνα. Χρεωστεῖ νὰ θεωρῇ ὅλους τοὺς μαθητάς του ἴσους, καὶ ὅλους τοὺς γονεῖς ὁμοίως, ἔχοντας ἐξ ἴσου τὸ δικαί-

ωμα νὰ ἀπαιτῶσι παρὰ τοῦ διδασκάλου ὁμοίαν διδασκαλίαν, ἴσην ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα καὶ περιποίησιν πρὸς τὰ ἴδια των τέκνα. Ἡ πρὸς τοὺς δυνατοὺς καὶ πλουσίους φροντὶς καὶ ἐπιμέλεια τοῦ διδασκάλου θέλει λογίζεσθαι ὑπὸ τῶν ἀδυνάτων χάρις ἢ κολακεία ἐρεθίζουσα αὐτούς· ἡ δὲ πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς καὶ πτωχοὺς ἐπιμέλεια λογίζεται καλοκάγαθία καὶ φιλανθρωπία, εὐχαριστοῦσα καὶ ὑποχρεόνουσα τοὺς πάντας.

Ἄλλο ἀντικείμενον διενέξεως ἢ ψυχρότητος με τοὺς γονεῖς καὶ τὰς προῖσταμένας ἀρχὰς ἔμπορεῖ νὰ ἔχῃ ὁ διδάσκαλος τὰς ἐλλείψεις τοῦ ὕλικου τοῦ σχολείου, τῶν διδασκτῶν του, κτλ. Εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τὰς ἀποβλεπούσας τὸ ἴδιόν του πρόσωπον πρέπει νὰ ἦναι προσεκτικὸς καὶ μέτριος, ὥστε νὰ μὴ δεικνύῃ ὅτι κυριεύεται ἀπὸ συμφέρον ἢ ἀπὸ ἰδιοτέλειαν· εἰς δὲ τὰς ἀποβλεπούσας τὴν ἰδίαν του ὑπηρεσίαν πρέπει νὰ ἦναι οἰκονομικὸς, ὥστε νὰ μὴ γίνηται αὐστηρὸς ἢ ὀχληρὸς καὶ ἄκαίρος ἀπαιτητὴς πολλῶν, τὰ ὅποια δὲν ἔχει τὴν εὐπορίαν ὁ δῆμος νὰ τῷ χορηγῇ. Χρεωστεῖ ν' ἀπαιτῇ τὰ ἀναγκαῖα, καὶ νὰ τὰ ἐξοικονομῇ ἀναλόγως τῶν χορηγουμένων εἰς αὐτὸν ἀγογύστως μέσων. Καλὸν εἶναι βέβαια νὰ ἔχῃ ὅλα λαμπρὰ καὶ πολυτελῆ καὶ ἐντελῆ· ἀλλ' ὅταν οἱ τρόποι δὲν ὑπάρχωσι, τότε εἶναι ἔργον τῆς ἀξιοτήτος τοῦ διδασκάλου νὰ ἐξοικονομῇ τὰς ἀνάγκας τοῦ σχολείου του κατὰ τὰ διατεταγμένα με ὀλιγώτερα ἐξοδα καὶ με τὰ προχειρότερα μέσα, χωρὶς νὰ κήθηται ἄπρακτος μεμψιμοιρῶν ἢ αἰτιώμενος τὸν δαῖνα ἢ δαῖνα. Τὸ νὰ πορισθῇ τὰ ἀναγκαῖα καὶ ἀφευκτα εἰς τὸ σχολεῖδόν του δὲν εἶναι πρᾶγμα δυσκατόρθωτον· εἰς αὐτὰ πρέπει νὰ περιορίζηται συμμορφούμενος με τὴν κατάστασιν τοῦ δήμου καὶ τοῦ διδασκτῆρι. Δὲν πρέπει ν' ἀπαιτῇ ἀδύνατα, οὔτε νὰ ἐπιχειρίζηται μεταρρυθμίσεις ἢ τροποποιήσεις, τὰς ὁποίας ἡ δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ κατορθώσῃ ἕως τέλους, ἢ ἄλλος ἀνώτερός του εὐρίσκων μὴ προσφόρους θέλει τὸν βιάσει νὰ ἐπανελθῇ εἰς τὰ πρῶτα· διότι καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἄλλο προσάπτει μῶμον καὶ ἀνυποληψίαν εἰς τὴν ἱκανότητα τοῦ διδασκάλου.

Ὅταν, μ' ὅλας τὰς δυνατάς προφυλάξεις, τύχῃ νὰ δυσχερευθῇ ὁ διδάσκαλος με τινὰ ἢ με πολλοὺς δημότας, πρέπει νὰ φροντίξῃ νὰ συνδιαλλάττηται ταχέως με αὐτούς. Ἡ δυσἀρεσκεία φέρει ψυχρότητα, καὶ ἡ ψυχρότης διαμένουσα καταντᾷ εἰς ἔχθραν· ἡ δὲ ἔχθρα εἰς δυσμένειαν. Ἐν ὅσῳ δὲ διαρκεῖ ἡ ψυχρότης, δὲν πρέπει νὰ δεῖξῃ ὁ διδάσκαλος τὴν παραμικρὰν ἀδιαφορίαν ἢ ἀμέλειαν πρὸς τοὺς υἱοὺς τῶν ἐχθρῶν του· ἄλλα μάλιστα τότε χρεωστεῖ νὰ δεῖξῃ ὅτι ἔχει περὶ αὐτῶν περισσοτέραν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα.

Τέλος, ὅσα μέτρα θέλει λάβειν ὁ διδάσκαλος περὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ διαγωγῆς καὶ συμπεριφορᾶς, κατὰ τὰ αὐτὰ πρέπει νὰ διαγράψῃ καὶ τὴν διαγωγὴν τῆς συζύγου του, ἂν τύχῃ νὰ ἦναι νυμφευμένος. Χρεωστεῖ μάλιστα νὰ

φροντίση καὶ περὶ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς αὐτῆς. Διπλῇ θέλει εἶσθαι εἰς αὐτὸν εὐτυχία, ἃν ἔχῃ σύζυγον ἐνάρετον, φρονίμην, ἥσυχον, οἰκονόμον καὶ πεπαιδευμένην. Ἄν μάλιστα καὶ αὐτὴ δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν κορασίων, τότε θέλει φέρεי διπλοῦν κέρδος εἰς τὸν διδάσκαλον, καὶ αὐξήσει ἐνταυτῷ τῆς πρὸς αὐτὸν ὑπολήψεως καὶ ἀγάπης τῶν πολιτῶν.

ΠΕΡΙ ΗΦΑΙΣΤΕΙΩΝ Η ΠΥΡΗΠΝΟΩΝ ΟΡΕΩΝ.

ΚΑΘ' ὅλην τῆς γῆς τὴν ἐπιφάνειαν βλέπομεν τὰ φοβερά ἀποτελέσματα τοῦ σεισμοῦ, ἀλλ' ἀμυδρὰν καὶ ἀτελῆ ἰδέαν τοῦ φυσικοῦ τούτου συμπτώματος θέλουσιν ἔχειν οἱ ἀναγνώσται, ἃν δὲν περιγράψωμεν συντόμως τὰ φαινόμενα καὶ τῶν πυριπνῶν ὀρέων, ἅτινα ῥίπτουσιν ἐκ διαλειμμάτων εἰς τὸν ἀέρα, μὲ φλόγας, μὲ βροντάς, καὶ μὲ καπνὸν, διαφόρους καυστικὰς ὕλας.

Αἱ ὕλαι αὗται δὲν ὁμοιάζουσι πάντοτε· οὕτω π. χ. τὸ Οὐεσουῖον εἰς τὴν Νεάπολιν, ἡ Αἴτνα εἰς τὴν Σικελίαν, ἡ Ἑκλα εἰς τὴν Ἰσλανδίαν καὶ ἄλλα βουνά, ῥίπτουσι ρευστὴν τινα καὶ πυρώδη οὐσίαν, λεγομένην λάβαν, τέφραν, μεταλλικὰς ἀκαθαρσίας, ἄμμον, πέτρας, κίσσηριν (ἐλαφρόπετραν) βραστὸν ὕδωρ, πηλὸν, ἀτμούς, θειώδεις, ἀσφαλτώδεις, ἀμμωνιακοὺς, κτλ.

Αἱ μεταλλικαὶ ἀκαθαρσίαι καὶ ἡ τέφρα ἐπισωρευόμεναι σχηματίζουσι, προϊόντος τοῦ χρόνου, τὸ στόμιον ἢ τὸν κρατῆρα τοῦ βουνοῦ, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ὑψηλὸν καὶ ἀνώμαλον.

Ἄλλα βουνά δὲν ῥίπτουσι διόλου λάβαν, καθὼς εἰς τὴν Νέαν Ὀλλανδίαν, τὴν Κριμαίαν, τὴν Σιβερίαν, τὸ κέντρον τῆς Ἀσίας, τὴν Ἰαπωνίαν, καὶ τὴν Ἀμερικὴν.

Ἄλλα ῥίπτουσι μόνον πηλὸν, καθὼς εἰς τὴν Περσίαν, τὴν Ἰταλίαν, τὴν Ἰνδίαν, τὴν νῆσον τῆς ἁγίας Τριάδος, τὸ Μεξικόν, καὶ μάλιστα τὴν Ἀνατολικοῖνδικὴν νῆσον Ἰάβαν, ὅπου ἡ ἐκρηξίς τοῦ 1822 ἐφόνησε 4,011 ἀνθρώπους, ἠφάνισε 2,983 φυτείας ἀρωματικῶν καὶ 77,579 καφεοφόρων δένδρων.

Ἄλλα χύνουσι μάλιστα πετρέλαιον καὶ ἄσφαλτον, ῥητινώδη τινα ὕλην, μὲ ἀλμυρά ζεστά ὕδατα καὶ διαφόρους ἀτμούς, καθὼς εἰς πολλὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας, τῆς Ἀγγλίας, Παθαρίας, Σουηδίας, Βλαχίας, Βουχαρίας, Ἀμερικής, καὶ Ἀσίας.

Ἄλλα ἀναβλύζουσι μεταλλικὰ ὕδατα, ἐξαιρέτως δὲ θεϊώδη ζεστά· τοιαῦτα εὐρίσκονται εἰς τὰ Πυρηναῖα ὄρη. Ἐνίοτε τὸ θεῖον ἐξατμίζεται χωρὶς ὕδωρ, καὶ κατακτάθεται εἰς τὰς σχισμάς τῶν πετρῶν, καθὼς πλησίον τῆς Νεαπόλεως, καὶ εἰς τὴν Τρανσυλθανίαν, ὅπου γεννᾶται καὶ ἀνεξάντλητος στυπτηρίας ποσότης.

Εὐρίσκονται πρὸς τούτοις τόποι, ὅθεν πηγάζουσι μεταλλικὰ ὕδατα διάφορα, ἢ καὶ ἀναβαίνουν μόνον ἀτμοὶ διάφοροι, ποτὲ μὲν κατὰ συνέχειαν, ποτὲ δὲ ἐκ διαλειμμάτων, ἢ καί οὐσι φλόγας. Εἰς πολλὰ μέρη τῆς Κίνας ἀνα-

δίδεται τόσος ἀνθρακικὸς ὑδρογόνος, ὥστε ἀρκεῖ εἰς τὸν φωτισμὸν τῶν πόλεων. Πλησίον τῆς Νεαπόλεως ἀναφυσᾷται ἀκαταπαύστως τὸ ἀνθρακικὸν ὄξύ, τὸ ὅποιον πνίγει τοὺς σκύλους. Εἰς δὲ τὰς ὄχθας τοῦ κατὰ τὴν Προυσσίαν ποταμοῦ Aach εἶναι χάσμα ἐσκαπασμένον ἀπὸ πτώματα ζώων, τὰ ὅποια πνίγονται ὁμοίως διερχόμενα ἐκεῖθεν, καὶ ἀναπνέοντα παυσίζων ἀέρα, καθὼς καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν κατὰ τὸν δρόμον τοῦ Auvergne.

Ἀπὸ ὅλα τὰ τοιαῦτα βουνά καὶ μέρη ἐκβαίνει ἡ θερμότης τῆς γῆς, ὡς ἂν ἀπὸ καπνοδόχας.

Ἐκτὸς δὲ τῶν σημείων, τὰ ὅποια προμηνύουσι τὸν σεισμόν, ἡ ἐκρηξίς τῶν πυριπνῶν ὀρέων ἔχει προδρόμους πολλὰ συνήθεις τὸν ἀναδιδόμενον ἀπὸ τὸν κρατῆρα καπνὸν, τὸν συριγμὸν ἢ βόμβον, ὅστις ἀκούεται εἰς τὰ περίεξ, καὶ τὴν προσωρινὴν ξηρασίαν ὅλων τῶν πηγῶν καὶ φρεάτων. Τοῦτο συμβαίνει συχνάκις εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Οὐεσουῖου. Ἡ λάβα ἐξερχομένη ἀπὸ τὸ βουνὸν ὁμοιάζει ἀναλελυμένον μέταλλον, καταβαίνει ὀρμητικῶς εἰς τὴν ὑπόγειαν, καὶ ὀλιγοστεύουσα βαθμηδὸν τὴν ταχύτητα μόλις προχωρεῖ εἰς πολλὰς ἡμέρας ὀλίγα βήματα, ὅπου ἡ γῆ εἶναι ὁμαλὴ καὶ ἰσόπεδος. Ὁ Δολομοῦ ἀναφέρει τὸ παράδειγμα λάβας, ἡ ὅποια εἰς δύο χρόνους διέδραμε μόνον 3,800 μέτρα, δηλ. 5 μέτρα σχεδὸν τὴν ἡμέραν. Ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι ἡ πυρώδης αὕτη ὕλη στερεῖται ταχέως τὴν θερμότητα, καὶ γίνεται πηκτὴ καὶ κολλώδης, ἕως οὗ καταντήσῃ εἰς παντελὴ ἀπολίθωσιν. Ὁ Ἀμιλτὼν περιεπάτησεν ἐπάνω λάβας ἐκτεινομένης εἰς 20 ποδῶν πλάτος, ἐνῷ ἦδη ἔτρεχε. Πολλάκις ὅμως ἡ λάβα κατεψυγμένη ἐξωτερικῶς διατηρεῖ ἐσωτερικῶς ἱκανὴν θερμότητα· ὅθεν ὁ Σπαλαντσάνης εὗρεκε κοκκίνην τὴν λάβαν τῆς Αἴτνης ἐνδοκα μῆνας μετὰ τὴν ἐκρηξίν· λέγεται μάλιστα ὅτι ἄλλη ἐκάπνιζε καὶ 25 ἔτη κατόπιν. Ὁ εἰρημένος Ἀμιλτὼν, ῥίπτων κομμάτια ξύλου εἰς τὰς χαράγας λάβας τριῶν ἡδὴ ἔτων, τὰ εἶδεν ἀμέσως ἀνάπτοντα. Ὁ Βρεῖσλακ ἀναφέρει ὅτι ἡ λάβα τοῦ Οὐεσουῖου, ἐκχυθεῖσα κατὰ τὸ 1785, ἦτο ζεστὴ, καὶ ἐκάπνιζεν ἑπτὰ ἔτη μετὰ ταῦτα, ὅτε αὐτὸς τὸ 1792 ἐπεσκέφθη τὸ βουνόν, ἐνῷ ἡ ἐπιφάνεια ἤρχιζεν ἡδὴ νὰ σκεπάζηται ἀπὸ βρύα.

[Ἐκ τοῦ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ.]

Η ΕΚ ΤΩΝ ΘΑΛΙΨΕΩΝ ΩΦΕΛΕΙΑ.

Ο ΚΟΠΟΣ καὶ ἡ θλίψις εἶναι ἡ συνήθης ὁδὸς πρὸς τὴν ἀνάπausιν καὶ εἰς τὰ κοσμικὰ καὶ εἰς τὰ πνευματικά. *Ἀνάπauται νὰ ὑπάρξῃ ἀνάπauσις χωρὶς κόπον; Ἀν κοπιᾷτε πρῶτον, καὶ ἔπειτα ἀναπauέσθε; Ἡ ἡμέρα διὰ τὸν κόπον προηγείται, καὶ μετὰ ταύτην ἀκολουθεῖ ἡ νύξ διὰ τὴν ἀνάπauσιν. Ὡσαύτως καὶ εἰς τὰ πνευματικά· αἱ θλίψεις ἄγουσιν ἡμᾶς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς εὐσεβείας· «διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ» — «Εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν.»*